jan van der meulen

gedaachten

Jan van der Meulen

Gedaachten

gedichten

een uutgifte van de Stichting Stellingwarver Schrieversronte
Berkoop, 2005

Disse uutgifte wodde, wat de centeraosie angaot, mit meugelik maekt deur de perveensie Fryslân.

Bi'j de Stichting Stellingwarver Schrieversronte verschenen eerder twie dichtbundels van Jan van der Meulen onder de schoelnaeme Jan van Overtjonger, te weten
Zonder zille (1983) en *Onderwegens* (1987).

SSR 119

Niks uut disse uutgifte mag opni'j drokt en/of eupenbaor maekt wodden op wat veur meniere dan ok, zonder dat daor van te veuren schriftelik goedvienen veur geven is.
No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author.

© 2005 Jan van der Meulen
Omslag: Peter Lazarov, Grunningen
DTP: Pieter Jonker en Trijnie Telkamp
Drok: Drokkeri'je Van der Meer, Oosterwoolde

ISBN 90 6466 130 8

An mien lieve kammeraodske Netty
en mien zusters Miene en Feikje.

Tael

Gedaachten
bin nargens
zonder woorden,
tekens
geven woorden
en gedaachten
een iewig leven.

Gien veerste greens

Sund de vroegste tieden
perberen de meensken
de greenzen die heur kunnen
in de wege staon,
te verbreken,
diels uut zelsbehoold,
diels uut de behoefte
die et leven oproept.

Veural de wetenschop,
hieltied zukende
naor ni'je wegen,
kan gien greenzen velen,
kent in heur streven
zels gien veerste greens,
gaot iewig
veerder en veerder.

Weerzien

Nao jaoren en jaoren
weeromme bi'j de Lende
laand en onlaand,
pettens, soms verburgen,
kruderige struken,
voegels in et riet,
wriemelbesies, daansende vlinders....
de stilte van et Lendelaand
mit eigen geluden.

Een nuver weerzien:
dezelde beelden as vroeger,
mar bekeken mit aandere ogen,
de lange kronkelweg
van et leven geft oons
hieltied een aandere kiek
op de dingen om oons henne,
op wat komt,
mar ok op wat west het.

Laand van mien thuus

In de veerte
bekende torens en meulewieken,
dichtebi'j de pettens,
vergruuid mit sobbig laand,
in waeter aachter et riet
haegelwitte wolkefladden
en een diepe zunne.

Hier het de netuur
heur eigen tied,
heur eigen kleuren,
heur eigen stilte:
laand van de Lende,
laand van mien leven,
laand van mien thuus.

Anthriscus sylvestris

Fluitekruud,
ieder jaor weer
bi'j' me te vlogge of,
zie 'k morgens iniens
jow witte scharms
veur de boswal
langes zweven,
roek ik jow scharpe
veurjaorslocht,
pruuf ik de nuvere smaek,
die as een naogalm
op mien tonge bleef,
a'k as jonge et hiese
geluud van een fluitien
uut jow snee

Vroeger ston
de zende veur jow klaor:
jow verstikten et grös
van de baarm,
et grune goold
van de scharrelboer;
mar tieden hebben tieden,
de baarm moet bluuien,
onkruud is gien onkruud meer,
en op flessies vol
hielende krachten
uut de vri'je netuur
staot zwierig jow duurste
naeme te pronk:
Anthriscus sylvestris

Wars van starre dogma's
en hoge preekstoelwoorden
vuuld' ik mi'j hier vremd,
mar vere kienderdromen,
beelden, diepe verzonken,
nog niet raekt deur hadde
bikkels van et leven,
hullen mi'j onverwaachs
in heur milde greep,
tot de wereld buten
de nuvere stilte verbreuk.

De Berkoper Karke

A'k as schoelejonge
uutvanhuus was in Berkoop,
struund' ik graeg
wat omme bi'j de karke,
droomd' ik wiethoevere weg
bi'j d'ieuwenoolde stienen,
tekend deur de tied,
mar de deure bleef
sekuur op 'e klinke:
de drumpel was te hoge
veur mien kleine geloof.

Minder schruten vun ik
vuuftig jaor laeter
aachter de zwaore muren
mit zunige veensters
een haegelwitte stilte,
die de tied vierkaant
weerommescheuf:
et dromende joongien
mit een heufd vol vraogen,
zukende naor sporen
van een duuster verleden.

Makkingester meule,
ik kenne jow now
van dichtebi'j,
jow bin gien monement
dat allienig teert
op zien verleden,
jow wieken warken
niet ommenocht,
jow stienen maelen
as vanoolds
veur brood en broggien,
en .... sund die haastige
zundag in de zoemer
gluuit in mien hatte
nog altied de waarmte
die ik vun aachter
jow gaastvri'je deuren.

Monement van de maond

Makkingester meule,
ik kende jow alliend
van verens, as teken
van et oolde dörp,
tot jow as groots
monement van de maond
bi'j de hiele perveensie
in de kiekerd stonnen
en ik op die haastige
zundag in de zoemer
aachter jow mild eupen
deuren de waarmte vun
van fleurige meensken,
van vroegere kunde,
van 'Omrop Fryslân',
die in de locht was
om jow te vieren.

Tiedloos

Ien
mit de netuur
op 'e greens
van waeter en laand,
vri'j
van gister
en morgen,
alliend
mit de fluust'rende
stilte,
alliend
mit mien verburgen
ik.

Loopstraoten

Oolde winkels
mit een eigen gezichte,
neffens koolde koopmanswetten
rechtlijnig verbouwd:
vierkaante meters aachter glas,
strakke gevels
mit bekende letternaemen,
meziek zonder begin
en zonder aende....

In alle hoeken
van et laand
herhaeld en herhaeld.

Zunne

Et jonge kattien,
speulende
mit zien eigen
schaad,
beleeft de zunne
alliend as zunne.

Wakkere musken

Een katte slaopende
op 'e veensterbaank,
vredig in et zunnegien;
de musken blieven wakker.

Zoemer

Et bluuiende grös
buugt

Carpe diem

De wereld bluuit
krek zo lange
tot hi'j leegplokt is;
daoromme plok ik now
alliend nog mar
de dag.

Droomwereld

Vlochtende
veur et heden
perbeer ik weer
et kiend te wezen,
dat deur et kleurde
glas-in-lood
de wereld in verwondering
bekikt,
dat votdroomt in sprokies
mit feeën, klompies goold
en meensken die nog lange
en gelokkig leven.

Flitsende meeuwen
op drift deur de wiend; de zee
vangt ze even op.

Een vroege zunne
aachter een dunne nevel;
de bomen zweven.

De grote ogen
van een oele; ze kieken
dwas deur oons henne.

Wasdom

De kleinzeune van twaelf,
weg van vlogge films
vol geweld en turbogeluden,
schuddet lachende et heufd
om mien haokse onbegrip.

Hi'j pruuft de grote wereld,
die veur him eupenstaot,
en kikt me glimkende an
nao mien oolde roep:
'Veurzichtig bi'j et overstikken!'

Vredesdoeven?

Zundagmorgen,
in een stille straote
van de slaopende stad
strieken verheven en vredig
twie doeven daele
bi'j de kleurige resten
van een petattien oorlog.

Twie graege doeven
valen uut de vredige rolle
die wi'j heur toedocht hebben:
ze gunnen mekaander gien hap,
strieden een verbeten stried
om de kleurige resten
van een petattien oorlog.

Buten beeld

Meer en meer
wodt oons leven beheerst
deur een netwark
van beeldscharms:
koolde tekens wiezen
de wereld de weg,
leggen et onbekende
bloot.

Mar meensken
bin meensken:
wat diepe
in oons leeft,
lat him nooit
en nargens vangen,
blift altied
buten beeld.

Peter Lazarov

Grootbrocht in een laand
mit duustere machten,
tovert hi'j
mit subtiele strepies
en pakkende vlakken -
uut zien rieke en vri'je geest
levende gravures,
verhaelen in een tael
die gien greenzen kent.

Uut et zwat en wit
van de beelden
die we mienden te verstaon,
kommen hieltied weer
onverwaachse gedaachten
naor boven zweven;
de gravures van Peter Lazarov:
verhaelen die we iederkeer
opni'j en aanders lezen.

Macht

Periander,
tiran van Corinthe,
dimmestreerde
hoe hi'j zien volk
regeerde:
aoren hoger opgruuid
as de rest,
houwde hi'j daele.

Periander,
zien scharpe zwaord
snee meer as
vuventwintig ieuwen leden,
mar zien lege leer
van de macht
is recht overaende
bleven.

Tillevisieaovend

Et journaal:
lange riegels
verdreven meensken
mit wat schaemele spullegies
onderwegens
naor et onbekende.

Angriepende beelden;
mit et nuvere gevuul
van machtelooshied
vlocht ik zappende
naor een wereltien
van dun gelok.

Half wark

Vri'jhied,
de starke drang
die in alle meensken
leeft:
van simpel dromen
thuus
tot vere reizen
naor et onbekende.

Vri'jhied,
wat de meensken
d'r ok mit doen,
et is en blift
half wark:
echte vri'jhied,
zonder banen,
is et leven vremd.

Uut de droom

Een lange riegel
van jaoren glee me
tussen de vingers deur,
doe 'k op et oolde honk
de zunig bewaerde beelden
van vroeger zocht.

Mar wat ik zag,
gong an mien hatte veurbi'j:
ik vuulde me een vremde,
van alle meensken
die daor woonden en warkten,
was d'r gieniene die ik kende.

Liekevlogge wa'k weer wakker:
wat west het, het west,
blift hooguut een droom;
op oons waacht de wereld
van vandaege,
van morgen en overmorgen.

Kringloop

Al bin de gruuisels
nog zo klein,
in alles wat leeft
zit hieltied beweging:
leven en bewegen
gaon haand in haand.

In de iewige kringloop
van de grote netuur
gaot niks verleuren,
blift alles in beweging,
gaon leven en dood
haand in haand.

Vekaansiefoto

Een vrouwgien
mit wat gruuisels
uut eigen tuun
op de kleurige
Fraanse mark,
heur verreenfelde gezicht
in et zaachte schaad
van een vlochten hoed,
heur maegere hanen lossies
in de wiede busen
van heur blauw schölk.

Een zunnig plaetien,
mar op de aachtergrond
een leven op 'e bojem
van et bestaon.

Menton

Een verburgen pleintien
mit et zaachte schaad
van een oolde plataan,
zwaore muren vervormen
et rappe Fraans om oons henne
tot een dof gemompel;
de donkere ober
mit zien rooie schölkien
brengt oons zwierig
een bakkien schoemende koffie
en een stokbrood mit keze
van wel een halve elle.

As een diel
van de besleuten roemte
laoten we de tied de tied,
geven we oons over
an et traoge ritme
van de iewighied.

Cannes

De boulevard
in de zunne,
lopen om te lopen
en dromen om te dromen,
eindeloos herhaeld;
zachies striekt de wiend
over de reenfels
van et waeter
en et leven.

Interlaken

De scharpe lijnen
van Eiger, Mönch en Jungfrau,
sni'j, schaad en sni'j
onder een blauwer
as blauwe locht;
et stille begin en aende
van oonze vekaansie,
mit daortussenin
et smoeke Berner Oberlaand
en de waarmte van meensken
om oons henne.

Lugano

Stad
van li'jte
tussen de bargen,
van wiend
over et waeter,
van zunne
en bescharmend schaad,
van bloemen
en zudelike bomen,
van eindeloos dromen
an et meer,
van fleurige meensken
wietwaorweg,
die - in de ban
van et onbekende -
een milder leven pruven
as thuus.

Bloemen

Een diepe,
benauwende stilte
tussen driegende rotsen
onder een helse zunne,
iniens verbreuken
deur felle kleuren
van onverwaachse bloemen.

In die ienzeme,
stienen wereld
dee een eilaantien
van bloemen
mien gevulens
van onwennighied
vergeten.

De musikus

Zien meesterschop
is niet alliend
de volmaekte beheersing
van et insterment
waor hi'j mit vergruuid is,
mar ok et vertolken
van de diepe gevulens
die de kompenist
tot zien schepping
beweugen hebben.

Zonder jow

Alliend
mit de stilte
zuuk ik vergees
jow ogen,
jow hanen.

Mien woorden
verzweven
as losse klaanken,
nargens de rust
van jow stemme.

Nargens jow glimken,
jow waarmte,
jow tere tekens
van genegenhied,
van stil gelok.

Et locht is uut,
et feest het west,
zonder jow
ligt et leven
an diggels.

Platanus orientalis

Al aanderhalve ieuw
staon jow groots
mit jow zwierige takken
op een verburgen plakkien;
beni'jd naor de omvang
van jow machtige stamme
vol zwaore knobbels
ha'k wat touw mitneumen,
zi'j nam et iene aende
en ik leup rond mit et aandere:
vuuf meter en nog wat!
Op dat stuit stonnen we
oge in oge aachter jow
bescharmende stamme....

Sund bin jow veur oons
et teken van een ni'j begin,
van een leven zonder ienzemhied,
sund ligt zunig bewaerd
in een laegien een bossien touw
van vuuf meter en nog wat

Inhoold

Tael	7
Gien veerste greens	8
Weerzien	9
Laand van mien thuus	10
Anthriscus sylvestris	11
De Berkoper Karke	12
Monement van de maond	14
Loopstraoten	16
Tiedloos	17
Zoemer	18
Zunne	19
Wakkere musken	20
Carpe diem	21
Droomwereld	22
Haiku's	23
Wasdom	26
Vredesdoeven?	27
Buten beeld	28
Peter Lazarov	29
Macht	30
Tillevisieaovend	31
Half wark	32
Uut de droom	33
Kringloop	34
Vekaansiefoto	35
Menton	36
Cannes	37
Interlaken	38
Lugano	39
Bloemen	40
De musikus	41
Zonder jow	42
Platanus orientalis	43
Inhoold	45

Jan van der Meulen wodde op 20 april 1926 in Wolvege geboren en woont now al herwertsjaoren in Bilthoven. Sund 1975 schrift hi´j gedichten in et Stellingwarfs, die publiceerd wodden in de dichtbundel *Zonder zille* (1983) en *Onderwegens* (1987). Riegelmaotig is zien Stellingwarver poëzie te vienen op 'e *Fryske Skriuwerskalinder*. In et wark van Van der Meulen gaot et om et ver-dichten van gedaachten. De Stichting Stellingwarver Schrieversronte is d'r mar wat wies mit dat disse dadde bundel onder de titel *Gedaachten* in heur foons verschient.